

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενων Ερευνητικών Έργων
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.
για την ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών/Τριών

Τίτλος Ερευνητικού Έργου

«Η λογοκρισία στον Κινηματογράφο και τις Εικαστικές Τέχνες: Η Ελληνική εμπειρία από τα μεταπολεμικά χρόνια μέχρι σήμερα»

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Πηνελόπη Πετσίνη

Εκλαϊκευμένος τίτλος: Η λογοκρισία στον Κινηματογράφο και τις Εικαστικές Τέχνες

Επιστημονική Περιοχή: Κοινωνικές Επιστήμες / Πολιτισμός και πολιτισμική παραγωγή/ Πολιτισμικές Σπουδές

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Πάντειο Πανεπιστήμιο, Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας

Συνεργαζόμενος Φορέας: -

Ποσό Χρηματοδότησης: 240.000 ευρώ

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 36 μήνες

Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου «Η λογοκρισία στον Κινηματογράφο και τις Εικαστικές Τέχνες: Η Ελληνική εμπειρία από τα μεταπολεμικά χρόνια μέχρι σήμερα»

Το έργο στοχεύει αφενός σε μια συγκριτική χαρτογράφηση του λογοκριτικού Λόγου στον κινηματογράφο (ταινίες μυθοπλασίας και ντοκιμαντέρ) και τις εικαστικές τέχνες (ζωγραφική, σχέδιο, γλυπτική, φωτογραφία, video-art και κόμικς), και αφετέρου σε μια ανάλυση περιπτώσεων λογοκρισίας, υπό το φως της πρόσφατης επιστημονικής γνώσης. Εστιάζοντας στον κινηματογράφο και στις εικαστικές τέχνες καλύπτει δύο καλλιτεχνικούς και πολιτισμικούς τομείς που, από τη μια πλευρά, παραμένουν υπό-ερευνημένοι σε σχέση με τη λογοκρισία και, από την άλλη, συνδυάζουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και συμπεριφορές. Το χρονικό πλαίσιο της έρευνας αντανακλά τις σημαντικές αλλαγές του σύγχρονου πολιτισμικού και πολιτικού συστήματος στην Ελλάδα μέσα από διακριτές ιστορικές περιόδους: την αποκαλούμενη «καχεκτική δημοκρατία» των μεταπολεμικών χρόνων (1944-1967), τη δικτατορία των Συνταγματαρχών (1967-1974) και την εποχή από τη Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα. Αυτό ενθαρρύνει συγκριτικές προσεγγίσεις που μας επιτρέπουν να εντοπίσουμε συνέχειες, ασυνέχειες και μεταβάσεις στις πράξεις και τους στόχους της λογοκρισίας, καθώς και στις λογοκριτικές πρακτικές, και να προσδιορίσουμε τις αλλαγές στην ίδια την έννοια της «λογοκρισίας» και στη δημόσια πρόσληψή της.

Το έργο έχει ως στόχο να πετύχει μια διπλή καινοτόμο στροφή στην ακαδημαϊκή μελέτη της λογοκρισίας στην Ελλάδα: Από τη μία πλευρά, να παράσχει μια ολοκληρωμένη και πλήρως τεκμηριωμένη ιστορία της λογοκρισίας στον κινηματογράφο και τις εικαστικές τέχνες στη χώρα βασισμένη σε πρωτότυπη, συστηματική και εκτεταμένη αρχειακή έρευνα. Από την άλλη, να εντοπίσει την εξέλιξη του λογοκριτικού Λόγου και τη δημόσια πρόσληψη της λογοκρισίας σε διαφορετικά καθεστώτα και περιόδους, υιοθετώντας έναν περιεκτικό ορισμό που βασίζεται στις νέες θεωρητικές προσεγγίσεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα διαδοθούν μέσω ενός διεθνούς συνεδρίου που θα συνοδεύεται από έκθεση αρχειακού υλικού (επίσημα έγγραφα, φωτογραφίες, αναπαραγωγή λογοκριμένων έργων, κλπ), μιας σειράς από δοκίμια και ειδικά θεματικά τεύχη σε επιστημονικά περιοδικά, συμπεριλαμβανομένων και διεθνών, ενός ακαδημαϊκού μαθήματος για την τέχνη και τη λογοκρισία στο τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου, καθώς και ενός μεταπτυχιακού προγράμματος σχετικού με το θέμα το οποίο θα συμβάλει θεμελιακά στην εδραίωση ενός ακαδημαϊκά υπο-ερευνημένου πεδίου. Τέλος, διάχυση θα υπάρξει και μέσω μιας διαδικτυακής πλατφόρμας ανοικτής πρόσβασης, ενός ψηφιακού «αρχείου» που θα απευθύνεται σε όλους όσους ενδιαφέρονται για τον λογοκριτικό Λόγο και τα αντίστοιχα φαινόμενα.

Ο Αντίκτυπος στην Κοινωνία

Δεδομένου ότι οι μελέτες των περιστατικών λογοκρισίας στις εικαστικές τέχνες και τον κινηματογράφο είναι πολύ περιορισμένες και επιστημονικά ανεπαρκείς στην Ελλάδα, πιστεύουμε ότι μια τέτοια προσπάθεια τεκμηρίωσης και ανάλυσης του φαινομένου θα προσθέσει πολλά στην υπάρχουσα γνώση, ιδιαίτερα σε μια εποχή που το θέμα της ελευθερίας της έκφρασης είναι κεντρικό τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Τα ακαδημαϊκά οφέλη περιλαμβάνουν την ενίσχυση των ελληνικών Σπουδών Λογοκρισίας και την ίδρυσή τους σε ακαδημαϊκά ιδρύματα. Η αναγνώριση της ελληνικής βιβλιογραφίας μέσω υψηλής ποιότητας ακαδημαϊκού έργου θα ενθαρρύνει περαιτέρω επενδύσεις στην έρευνα και την υποδομή τόσο στις κοινωνικές επιστήμες όσο και στις σύγχρονες ανθρωπιστικές επιστήμες και τέχνες. Ταυτόχρονα, το διαδικτυακή πλατφόρμα ανοικτής πρόσβασης θα προσελκύσει όσους ενδιαφέρονται για τη λογοκρισία, δημιουργώντας έναν τόπο όπου οι παραδοσιακοί ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συναντούν την ακαδημαϊκή έρευνα.

Τέλος, το έργο θα μπορούσε να αποφέρει οικονομικά οφέλη στην Ελλάδα μέσω της ενθάρρυνσης των συνεργασιών ανάμεσα στη λεγόμενη «Κοινωνία των Πολιτών», δηλαδή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, των ακτιβιστών κλπ., και τον ακαδημαϊκό κόσμο.

Η χρηματοδότηση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. σημαίνει...

Η χρηματοδότηση με τέτοια χαρακτηριστικά (ικανοποιητική αμοιβή για επαρκές χρονικό διάστημα) αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη σωστή διεξαγωγή της έρευνας. Συγκεκριμένα:

- α) Οι ερευνητές και οι ερευνήτριες μπορούν να ασχοληθούν σοβαρά με το έργο τους, κάνοντάς το κύρια προτεραιότητα, και όχι στο περιθώριο του χρόνου τους*
- β) Τους επιτρέπει να σχεδιάσουν δράσεις σε βάθος χρόνου*
- γ) Εξασφαλίζει την έγκαιρη ολοκλήρωση του ερευνητικού έργου – πολλά έργα έχουν μείνει ημιτελή λόγω έλλειψης χρημάτων (άρα και χρόνου) των ερευνητών*
- δ) Η ερευνητική ομάδα δεν είναι αναγκασμένη να κυνηγάει χορηγίες ως όρο επιβίωσης, κάτι που είναι χρονοβόρο και την αποσπά από το ερευνητικό έργο*
- ε) Γενικότερα έχει αξία (δεοντολογικά, πολιτικά και ηθικά) η συνολική διαδικασία, στην οποία οι ερευνητές δημιουργούν ομάδες, υποβάλλουν προτάσεις, αξιολογούνται και χρηματοδοτούνται σε μια τέτοια αξιοκρατική και δημόσια διαδικασία.*

Η Επιστημονική Υπεύθυνη

Πηνελόπη Πετρίνη

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2,
Τ.Κ.17121, Νέα Σμύρνη, Αθήνα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr